

แผนพัฒนาท้องถิ่น

(พ.ศ. 2566-2570)

ของเทศบาลตำบลขามใหญ่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมาของตำบลขามใหญ่

บ้านขามใหญ่ เป็นบ้านที่ก่อตั้งมาพร้อม ๆ กันกับเมืองอุบลราชธานี ประมาณ 200 กว่าปีมาแล้ว ท้าวทิดพรหม ท้าวคำผิง พระวอพระตา ย้ายมาจากหนองบัวลำภู ได้มาตากกางปาสร้างบ้านเรือนอยู่ที่ดอนมดแดง บริเวณห้วยแจระแม มาอยู่อีกประมาณ 3 ปี มีคนกลุ่มหนึ่งมาจากเมืองจำวางประเทศจีน ชื่อว่า ท้าวบาด ท้าวหมาแพง ท้าวขอม ได้มาตากกางปาลูกแก้ว ปลุกแดงและปลุกหม่อนอยู่แถวดอนแก้ว บ้านท่าบ่อทุกวันนี้ ต่อมา ท้าวทิดพรหม ย้ายมาจากดอนมดแดง สามท้าวนี้จึงย้ายจากดอนแก้วไปสร้างบ้านหัวเรือเมื่อปี 2327 รวมถึงปัจจุบัน (ปี 2564) ได้ 237 ปีเศษ

ตามคำบอกเล่าว่าบ้านขามใหญ่ ตั้งหลังบ้านหัวเรืออยู่ 3 ปี ประมาณปี 2330 มีท้าวหล้าน้อย ท้าวทิดขุนเป็นบริวารของท้าวนาคน ท้าวหมาแพงแยกมาทางป่าดงเมือง (ปัจจุบันอยู่บริเวณแถบชนสงแห่งที่สอง รวมไปถึงแหล่งโบราณคดีบ้านก้านเหลือง) มาปลุกแก้ว ปลุกข้าวและปลุกปอตามคนโบราณสมัยนั้น ท้าวทิดพรหม ท้าวคำผิง ย้ายไปตั้งบ้านเรือนบริเวณริมแม่น้ำมูลเมืองอุบลราชธานีจนถึงทุกวันนี้

ท้าวหล้าน้อย ท้าวทิดขุนไม่ไปจึงได้ตากกางปาในบ้านขามใหญ่ หมู่ที่ 1 เมื่อปี 2330 ได้พากันปลุกบ้าน ปลุกเรือนตั้งหลักแหล่ง ประกอบอาชีพ ทำสวน ปลุกหม่อน ปลุกฝ้าย ปลุกปอและปลุกข้าวตามไร่ เพื่อประทังชีวิตในครอบครัว เพราะในเวลานั้นยังไม่มีนา อยู่กันมาประมาณ 30 ปี เศษ ก็มีบ้านเรือนประมาณ 40 ครัวเรือน จึงได้พร้อมกันตั้งชื่อว่า “บ้านขามใหญ่”

เมื่อปี 2410 ได้เกิดโรคระบาดชื่อว่า “บักงามป่า” หรือโรคฝีดาษ (ปัจจุบัน) มีคนล้มตายเป็นจำนวนมาก (มีเรื่องเล่าว่า) “เมื่อเกิดโรคนี้ระบาดมีคนตายอยู่ในบ้านใคร บ้านใกล้เรือนเคียงก็จะไม่มีใครมายุ่งเกี่ยวในงานศพเลย นอกจากญาติที่สนิทเท่านั้น โลงศพสมัยนั้นยังไม่มี ชาวบ้านเขาใช้ไม้ไผ่ขนาดใหญ่โดยใช้มีดสับออกเป็นแผ่นแบน ๆ แล้วนำไปห่อศพเพื่อนำศพไปฝัง ชาวบ้านกลัวมากพากันแตกตื่น บ้างก็ได้แยกย้ายไปอาศัยอยู่ถิ่นอื่น เช่น ไปบ้านหัวคำ บ้านหนองหว้า ส่วนบ้านหัวคำเมื่อได้แยกย้ายไปแล้วมีพระรูปหนึ่งชื่อว่า ญาณานสุข ได้ชักชวนชาวบ้านให้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่แห่งนั้นจนบัดนี้

(1) ด้านกายภาพ

1) ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ตำบลขามใหญ่เป็น 1 ใน 11 ตำบลในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับท้องถิ่นใกล้เคียง 4 ส่วน คือ ตำบลหัวเรือ, ตำบลขี้เหล็ก, เทศบาลนครอุบล, เทศบาลตำบลอุบล, ตำบลไร่น้อย, ตำบลแจระแม และตำบลหนองขอน ดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	ตำบลหัวเรือ และตำบลขี้เหล็ก
ทิศใต้	จรด	เทศบาลนครอุบลราชธานี และเทศบาลตำบลอุบล
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลไร่น้อย
ทิศตะวันตก	จรด	ตำบลแจระแม และตำบลหนองขอน

โดยตำบลขามใหญ่อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ไปทางทิศเหนือเป็นระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร

2) **ลักษณะภูมิประเทศ** ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและเป็นที่ราบ ดินเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรม

3) **ลักษณะภูมิอากาศ** ภูมิอากาศโดยทั่วไป มีอากาศร้อน ในฤดูร้อนและค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว ส่วนในฤดูฝนจะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน

4) **ลักษณะของดิน** ดินเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรม

(2) ด้านการเมือง/การปกครอง

1) **เขตการปกครอง** เทศบาลตำบลขามใหญ่ แบ่งเขตการปกครอง เป็น 26 หมู่บ้าน มีพื้นที่ประมาณ 58 ตารางกิโลเมตร โดยจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศ ลงวันที่ 2 เดือนมีนาคม พ.ศ.2538 และจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลขามใหญ่ตามประกาศ ลงวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2550

หมู่บ้านที่มีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลขามใหญ่บางส่วน จำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่

1. หมู่ที่ 3 บ้านก้านเหลือง
2. หมู่ที่ 11 บ้านหนองปลาปาก
3. หมู่ที่ 15 บ้านนาคำ
4. หมู่ที่ 18 บ้านดอนกลาง

หมู่บ้านที่มีพื้นที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลขามใหญ่ทั้งหมด จำนวน 22 หมู่บ้าน ได้แก่

1. หมู่ที่ 1	บ้านขามใหญ่	14. หมู่ที่ 17	บ้านหนองมะเขือ
2. หมู่ที่ 2	บ้านหนองเค็ง	15. หมู่ที่ 19	บ้านนาอุดม
3. หมู่ที่ 4	บ้านด้ามพร้า	16. หมู่ที่ 20	บ้านดอนแค
4. หมู่ที่ 5	บ้านห้วยคุ่ม	17. หมู่ที่ 21	บ้านหัวดอน
5. หมู่ที่ 6	บ้านดอนแค	18. หมู่ที่ 22	บ้านโชคเมือง
6. หมู่ที่ 7	บ้านหนองมะนาว	19. หมู่ที่ 23	บ้านนารมย์
7. หมู่ที่ 8	บ้านหัวคำ	20. หมู่ที่ 24	บ้านดงคำอ้อ
8. หมู่ที่ 9	บ้านหนองหว้า	21. หมู่ที่ 25	บ้านดอนกลาง
9. หมู่ที่ 10	บ้านขามลุ่ม	22. หมู่ที่ 26	บ้านห้วยคุ่ม
10. หมู่ที่ 12	บ้านดอนยุง		
11. หมู่ที่ 13	บ้านหนองบัว		
12. หมู่ที่ 14	บ้านหนองไผ่		
13. หมู่ที่ 16	บ้านนาตุนน้อย		

สรุปผลมาใช้สูตรเลกกีตงสีน้ำขี้สกาเทศบาลต.บลขามใหญ่ เขตเลกตงท.1 หน่วย 1-24 (แยกหน่วย)															
ต.บลขามใหญ่ อ.เภอเมืองบสริราชฐาน จงหวทือบ้ลราชฐาน															
วนอาทิตยท 28 มนาคัม 2564															
หน่วยเลก	จ นวนผ้สท (คณ)ี			ผมาใช้สท (คณ)ี				บตร					โมมาใช้สท		
	ตงท	ช้าย	หญง	รวม	ชาย	หญง	รวม	รอยละ	ต	รอยละ	เสย	รอยละ	โมเอชิสทรมณ	รอยละ	จ นวน
1	356	440	796	263	304	567	71.23	502	88.54	13	2.29	52	9.17	229	28.77
2	351	417	768	229	313	542	70.57	455	83.95	16	2.95	71	13.10	226	29.43
3	263	278	541	194	216	410	75.79	346	84.39	14	3.41	50	12.20	131	24.21
4	234	282	516	127	183	310	60.08	259	21.69	9	0.75	42	3.52	206	39.92
5	234	265	499	152	179	331	66.33	276	21.89	12	3.63	43	12.99	168	33.67
6	202	282	484	129	177	306	63.22	247	80.72	14	4.58	45	14.71	178	36.78
7	247	253	500	183	208	391	78.20	365	93.35	11	2.81	15	3.84	109	21.80
8	234	237	471	178	191	369	78.34	330	89.43	16	4.34	23	6.23	102	21.66
9	366	430	796	229	273	502	63.07	416	82.87	26	5.18	60	11.95	294	36.93
10	301	370	671	175	232	407	60.66	294	72.24	21	5.16	92	22.60	264	39.34
11	311	333	644	204	211	415	64.44	371	89.40	30	7.23	13	3.13	229	35.56
12	305	341	646	197	234	431	66.72	366	84.92	24	5.57	41	9.51	215	33.28
13	265	298	563	177	204	381	67.67	312	81.89	16	4.20	53	13.91	182	32.33
14	242	245	487	211	198	409	83.98	397	97.07	11	2.69	1	0.24	78	16.02
15	325	381	706	256	289	546	77.34	500	91.58	23	4.21	22	4.03	160	22.66
16	310	371	681	213	267	480	70.48	413	86.04	21	4.38	46	9.58	201	29.52
17	293	341	634	211	240	451	71.14	383	84.92	13	2.88	55	12.20	183	28.86
18	375	368	743	293	291	584	78.60	552	94.52	27	4.62	5	0.86	159	21.40
19	319	415	734	188	244	432	58.86	386	89.35	7	1.62	39	9.03	302	41.14
20	335	429	764	151	236	387	50.65	327	84.50	16	4.13	44	11.37	377	49.35
21	352	429	781	217	284	501	64.15	404	80.64	10	2.00	87	17.37	280	35.85
22	233	262	495	190	219	409	82.63	377	92.18	21	5.13	11	2.69	86	17.37
23	291	347	638	195	235	430	67.40	365	84.88	28	6.51	37	8.60	208	32.60
24	221	264	485	165	199	364	75.05	318	87.36	11	3.02	35	9.62	121	24.95
รวม	6,965	8,078	15,043	4,727	5,627	10,355	68.84	8,961	86.54	410	3.96	982	9.48	4,688	31.16

สรุปผลผ่าไขสตูรเลอกิตงสีมำขักสถำเทคบอลต บลขำมใหญ่ เขตเลอกตงท่ 2 หน้วย 1-26 (แยกหน่วย)															
ต บลขำมใหญ่ อ ำเภอเมืองบลรำฐธำน จงหวด้อบลรำฐธำน															
วณำทตย์ท 28 ษน้คัม 2564															
หน่วยเลอก	จำนวนฝ้มสท (คณ้)			ผลมำไขสตูร (คณ้)				บตร					มำมำไขสท		
	ช้ย	หญง	รวม	ชย	หญง	รวม	รอยล	ต	ร้อยล	เสย	ร้อยล	มำมำไขสท	รอยล	จำนวน	รอยล
1	264	294	558	211	236	447	80.11	421	94.18	12	2.68	14	3.13	111	19.89
2	262	290	552	209	227	436	78.99	411	94.27	11	2.52	14	3.21	116	21.01
3	209	213	422	174	173	347	82.23	324	93.37	16	4.61	7	2.02	75	17.77
4	197	216	413	161	175	336	81.36	317	94.35	7	2.08	12	3.57	77	18.64
5	350	405	755	260	276	536	70.99	482	89.93	16	2.99	38	7.09	219	29.01
6	375	399	774	255	265	520	67.18	443	85.19	16	3.08	61	11.73	254	32.82
7	363	384	747	252	271	523	70.01	446	85.28	25	4.78	52	9.94	224	29.99
8	242	317	559	178	237	415	74.24	355	85.54	13	3.13	47	11.33	144	25.76
9	329	429	758	210	274	484	63.85	409	84.50	8	1.65	67	13.84	274	36.15
10	247	259	506	200	202	402	79.45	373	92.79	16	3.98	13	3.23	104	20.55
11	240	263	503	185	204	389	77.34	369	94.86	8	2.06	12	3.08	114	22.66
12	229	240	469	169	167	336	71.64	323	96.13	10	2.98	3	0.89	133	28.36
13	238	246	484	178	202	380	78.51	355	93.42	11	2.89	14	3.68	104	21.49
14	321	369	690	270	308	578	83.77	541	93.60	21	3.63	16	2.77	112	16.23
15	336	375	711	239	267	506	71.17	443	87.55	12	2.37	51	10.08	205	28.83
16	256	356	612	177	261	438	71.57	370	84.47	14	3.20	54	12.33	174	28.43
17	231	261	492	189	222	411	83.54	377	91.73	11	2.68	23	5.60	81	16.46
18	361	349	710	280	278	558	78.59	514	92.11	14	2.51	30	5.38	152	21.41
19	344	446	790	238	348	586	74.18	522	89.08	18	3.07	46	7.85	204	25.82
20	116	132	248	100	108	208	83.87	194	93.27	6	2.88	8	3.85	40	16.13
21	188	256	444	100	138	238	53.60	191	80.25	12	5.04	35	14.71	206	46.40
22	237	296	533	147	199	346	64.92	301	86.99	11	3.18	34	9.83	187	35.08
23	242	342	584	149	202	351	60.10	293	83.48	12	3.42	46	13.11	233	39.90
24	263	289	552	175	198	373	67.57	311	83.38	12	3.22	50	13.40	179	32.43
25	264	321	585	174	215	389	66.50	335	86.12	21	5.40	33	8.48	196	33.50
26	269	306	575	185	212	397	69.04	326	82.12	7	1.76	64	16.12	178	30.96
รวม	6,973	8,053	15,026	5,065	5,865	10,930	72.74	9,746	89.17	340	3.11	844	7.72	4,096	27.26

(3) ประชากร

1) ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร (ข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลัง 3-5 ปี และการคาดการณ์ในอนาคต)

เทศบาลตำบลขามใหญ่ มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 39,083 คน ชาย 18,656 หญิง 20,427 คน จำนวน 19,911 ครัวเรือน ข้อมูล ณ เดือนมกราคม พ.ศ.2564 เฉลี่ยความหนาแน่นของประชากร 674 คน/ตารางกิโลเมตร

หมู่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากรย้อนหลัง 3 ปี			จำนวนครัวเรือน	จำนวนพื้นที่	
		ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563		จำนวนไร่	ตร.กม.
1	บ้านขามใหญ่	1,393	1409	1,444	690	1,812.50	2.9
2	บ้านหนองเค็ง	1,075	1094	1,095	303	937.50	1.5
3	บ้านก้านเหลือง	1,881	1923	1,987	1,061	937.50	1.5
4	บ้านด้ามพรา	1,942	1961	2,001	1,169	1,687.50	2.7
5	บ้านห้วยคุ่ม	2,564	2679	2,730	2,007	1,562.50	2.5
6	บ้านดอนแค	2,687	2735	2,732	1,304	1,000.00	1.6
7	บ้านหนองมะนาว	1,206	1213	1,241	539	1,937.50	3.1
8	บ้านหัวคำ	1,261	1265	1,283	490	2,500.00	4
9	บ้านหนองหว้า	1,214	1225	1,233	440	2,937.50	4.7
10	บ้านขามลุ่ม	2,467	2618	2,737	1,409	1,312.50	2.1
11	บ้านหนองปลาปาก	1,859	1829	1,848	1,145	875.00	1.4
12	บ้านดอนยุง	2,337	2363	2,366	957	1,500.00	2.4
13	บ้านหนองบัว	637	650	654	197	2,187.50	3.5
14	บ้านหนองไผ่	859	878	890	461	1,500.00	2.4
15	บ้านนาคำ	1,635	1627	1,648	781	937.50	1.5
16	บ้านนาตุนน้อย	574	631	663	249	1,062.50	1.7
17	บ้านหนองมะเขือ	979	987	990	304	4,000.00	6.4
18	บ้านดอนกลาง	2,860	2868	2,856	1,676	781.25	1.2
19	บ้านนาอุดม	863	889	907	401	875.00	1.4
20	บ้านดอนแค	947	1023	1,080	863	687.50	1.1
21	บ้านหัวดุน	624	642	657	234	1,312.50	2.1
22	บ้านโชคเมือง	322	321	327	101	2,000.00	3.2
23	บ้านนารมย์	2,631	2680	2,693	1,531	687.50	1.1
24	บ้านดงคำอ้อ	813	826	820	452	750.00	1.2
25	บ้านดอนกลาง	1,509	1493	1,474	822	468.75	0.75
26	บ้านห้วยคุ่ม	593	627	628	288	750	1.2
รวม		37,732	38,456	39,046	19,877	37,000	58

การคาดการณ์ในอนาคต จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลขามใหญ่ มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจากเดิมทุกปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรยังมีจำนวนมากขึ้น มาตรการและโครงการที่จะเป็นสวัสดิการให้กับประชากร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป หรือเรื่องสุขภาพอนามัย ควรจะต้องพัฒนาไปให้ทันกับการเพิ่มอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากรในอนาคต

2) ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุ(ปี)	ชาย	หญิง	รวม
0-17	3,898	3,688	7,586
18-60	12,252	13,781	26,033
61-110	2,492	2,935	5,427

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัด (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2564)

(4) สภาพทางสังคม

1) การศึกษา

ในพื้นที่เทศบาลตำบลขามใหญ่ มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โรงเรียนลักษณะพิเศษ จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนอนุบาลปัญญานุกูล ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 10 โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 7 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 แห่ง และโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลขามใหญ่ จำนวน 2 แห่ง

การจัดการศึกษา เทศบาลตำบลขามใหญ่ ได้ดำเนินการตามภารกิจด้านการถ่ายโอน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 มาตรา 30 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 41 และมาตรา 42 ซึ่งเทศบาลตำบลขามใหญ่ได้จัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา) ประกอบด้วยสถานศึกษา จำนวน 8 แห่ง ดังนี้

1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านด้ามพร้า ม.4	มีนักเรียน จำนวน 136 คน
2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองหว้า ม.9	มีนักเรียน จำนวน 38 คน
3.โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองหว้า ม.9	มีนักเรียน จำนวน 109 คน
4.ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านขามใหญ่ ม.10	มีนักเรียน จำนวน 63 คน
5.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประชาสามัคคี ม.7	มีนักเรียน จำนวน 39 คน
6.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวคำ ม.8	มีนักเรียน จำนวน 56 คน
7.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านดอนยุง ม.12	มีนักเรียน จำนวน 117 คน
8.โรงเรียนเทศบาลขามใหญ่บ้านหนองไผ่	มีนักเรียน จำนวน 328 คน

ปีการศึกษา 2563

โรงเรียนลักษณะพิเศษ จำนวน 2 แห่ง

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลปัญญานุกูล	190
ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 10	550

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ชื่อโรงเรียน ระดับ	จำนวนนักเรียน
ร.ร.เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	1,743

ที่มา : กองการศึกษา (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2563)

โรงเรียนระดับประถมศึกษา

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
ร.ร.บ้านขามใหญ่	123
ร.ร.บ้านด้ามพรำ	180
ร.ร.ประชาสามัคคี	216
ร.ร.บ้านหัวคำ	110
ร.ร.บ้านหนองหว้า	43
ร.ร.เทศบาลขามใหญ่บ้านหนองไผ่	328
ร.ร.บ้านนาดุน	78
ร.ร.บ้านหนองปลาปาก	70
รวม	1,216

ที่มา : กองการศึกษา (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2563)

- 2) **สาธารณสุข** เทศบาลตำบลขามใหญ่ มีหน่วยงานด้านสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ดังนี้
1. โรงพยาบาลมะเร็งอุบลราชธานี 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองปลาปาก หมู่ที่ 11 ตำบลขามใหญ่
 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวดุน ตั้งอยู่ที่ บ้านนาดุน หมู่ที่ 21, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้ามพรำ ตั้งอยู่ที่บ้านด้ามพรำ หมู่ที่ 4 และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขามใหญ่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านหัวคำ ซึ่งได้ให้บริการในเขตพื้นที่ตำบลขามใหญ่ และหมู่บ้านใกล้เคียง
 3. โรงพยาบาลชีวมินตรา 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ ซอยนิภาพร บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 14 ตำบลขามใหญ่
 4. คลินิกรักษาโรคทั่วไป จำนวน 11 แห่ง
 5. ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 14 แห่ง

6. สถิติปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลนำไปกำจัด คิดเฉลี่ย/เดือน

เดือน	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน)	
	พ.ศ.2562	พ.ศ.2563
มกราคม	608.00	676.50
กุมภาพันธ์	553.00	583
มีนาคม	566.00	662
เมษายน	623.50	729.50
พฤษภาคม	666.00	758
มิถุนายน	592.50	760
กรกฎาคม	688.50	736
สิงหาคม	679.50	711
กันยายน	677.50	700.50
ตุลาคม	631.50	681.50
พฤศจิกายน	570.50	592.50
ธันวาคม	546.00	592.50
รวม	7,402.50	8,183.00

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เทศบาลนำไปกำจัดลดลง เนื่องจาก เทศบาลตำบลขามใหญ่ ได้จัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการลดปริมาณขยะและการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน

ที่มา : กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564)

3) **อาชญากรรม** ในพื้นที่มีเหตุการณ์ก่ออาชญากรรมค่อนข้างน้อย

4) **ยาเสพติด** ในพื้นที่มีแหล่งยาเสพติดในพื้นที่อยู่บ้างเล็กน้อย

5) **การสังคมสงเคราะห์** ในพื้นที่จะมีการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์โดยเทศบาลตำบลขามใหญ่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ และมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลขามใหญ่

ในเขตพื้นที่มี **ผู้สูงอายุ** จำนวน 5,876 คน ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 4,339 คน **คนพิการ** จำนวน 881 คน ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพคนพิการ จำนวน 899 คน **ผู้ป่วยโรคเอดส์** จำนวน 41 คน ได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ จำนวน 36 คน

ที่มา : สำนักงานปลัด (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2564)

5) ระบบบริการพื้นฐาน

1) การคมนาคมขนส่ง (ทางบก, ทางน้ำ, ทางราง ฯลฯ)

ถนนทางหลวงจังหวัด มีทั้งสิ้น 4 สาย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 (ถนนเลี่ยงเมือง)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 (ถนนแจ้งสนิท)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (ถนนชยางกูร)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2050 (ถนนอุบล – ตระการ)

ทางหลวงท้องถิ่นประเภทลาดยางแอสฟัลต์ติก มีทั้งสิ้น 84 สาย ครอบคลุมแหล่งชุมชนทุก

พื้นที่ในตำบล หมู่บ้าน

ทางหลวงท้องถิ่นประเภทคอนกรีตเสริมเหล็ก มีทั้งสิ้น 225 สาย กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง

๑

2) **การไฟฟ้า** มีสำนักงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ สถานีไฟฟ้าแรงสูง ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ประชาชนในตำบลขามใหญ่ เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล ประชากรส่วนใหญ่มีไฟฟ้าใช้เกือบทุกครัวเรือน

3) **การประปา** มีการประปาส่วนภูมิภาค เขต 8 จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ บ้านวนารมย์ หมู่ 23 ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ประชาชนในเขตตำบลขามใหญ่ ที่รับบริการบริการด้านการประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นบางส่วนคือ หมู่ที่ 1,3,4,5,6,9,10,11,12,15

18,19,20,23,24,25,26 และไม่ได้ใช้บริการจากการประปาส่วนภูมิภาคของจังหวัดอุบลราชธานี คือ 2,7,8 13,14,16,17,21,22

4) **โทรศัพท์** การสื่อสารทางโทรศัพท์แบบสายที่ติดตั้งตามหมู่บ้านไม่ค่อยได้รับความนิยมเนื่องจากในปัจจุบันได้มีการผลิตโทรศัพท์แบบไร้สาย ซึ่งสามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่โทรศัพท์แบบสายยังคงใช้ตามสถานที่ราชการและตามจุดสำคัญต่าง ๆ

5) **ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์** มีที่ทำการไปรษณีย์ สาขาวนารมย์ จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ บ้านก้านเหลือง หมู่ 3 ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : กองช่าง (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2563)

(6) ระบบเศรษฐกิจ

1) การเกษตร พื้นที่ทำการเกษตรของเทศบาลตำบลขามใหญ่ เป็นดังนี้

1. ปลูกข้าว จำนวน 1,367 ครัวเรือน
2. ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน 60 ครัวเรือน
3. ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ จำนวน 400 ครัวเรือน

2) **การประมง** ในพื้นที่ไม่มีการทำการประมง แต่มีการจับปลาในบ่อ หนอง คลอง บึง และเลี้ยงปลาในนาข้าว มาไว้สำหรับบริโภคเท่านั้น

3) การปศุสัตว์ เทศบาลตำบลขามใหญ่ เป็นชุมชนเมืองกึ่งชนบท ในเขตชุมชนดั้งเดิม ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ซึ่งด้านปศุสัตว์ มีการเลี้ยงโค กระบือ จำนวน 600 คริวเรือน และในพื้นที่มีฟาร์มสุกรและโรงฆ่าสุกรของเอกชนรายใหญ่ ทำให้มีประชากรบางส่วนเลี้ยงสุกร เพื่อส่งโรงฆ่าสัตว์ของเอกชน

ที่มา : เกษตรกรอำเภอเมืองอุบลราชธานี (ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564)

4) การบริการ ธุรกิจด้านการบริการ ประกอบด้วย

1. ร้านค้า/มินิมาร์ท จำนวน 306 ร้าน
2. โรงแรม/อพาร์ทเมนท์/ห้องเช่า/รีสอร์ท จำนวน 26 แห่ง
3. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 2 แห่ง
4. ผลิตน้ำดื่ม/น้ำแข็ง จำนวน 7 แห่ง
5. ด้านยานยนต์ จำนวน 92 แห่ง
6. ตัด แต่งผม เสริมสวย จำนวน 39 แห่ง
7. นวดเพื่อสุขภาพ จำนวน 6 แห่ง
8. รับซื้อของเก่า จำนวน 8 แห่ง

ที่มา : กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ 2564)

5) การท่องเที่ยว

1) แหล่งโบราณคดีบ้านก้านเหลือง ตั้งอยู่ในบริเวณวัดบ้านก้านเหลือง หมู่ที่ 3 บ้านก้านเหลือง ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ได้มีการขุดพบหลักฐานทางโบราณคดี เมื่อปี พ.ศ.2533 และเมื่อปี พ.ศ. 2535 กรมศิลปากรได้มีการปรับสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ และจัดให้เป็นพิพิธภัณฑสถานเปิดเพื่อให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม ศึกษาหาความรู้ ในการขุดค้นจากหลักฐานโบราณวัตถุต่างๆ มากมาย เช่น ลูกปัด เครื่องปั้นดินเผากระป๋องสำริด ขวานเหล็ก และแกลบข้าวจำนวนมาก แต่ไม่พบโครงกระดูกมนุษย์ จากหลักฐานดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า ชุมชนบ้านก้านเหลืองเป็นชุมชนโบราณ สมัยทวารวดีหรืออยู่ในช่วงยุคโลหะตอนปลายที่มีการติดต่อกับสังคมสมัยประวัติศาสตร์ยุคต้นๆ ด้วย ซึ่งอายุไม่น่าจะต่ำกว่า 2,000 ปี หรืออยู่ในช่วงอายุ 2,500-2,800 ปี มาแล้ว

2) อุทยานสัตว์ป่าอุบลราชธานี หรือสวนสัตว์อุบล ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติดงฟ้าห่วน บริเวณตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากตัวจังหวัด 12 กิโลเมตร มีพื้นที่จำนวน 12,147 ไร่ โดยวางรูปแบบของสวนสัตว์อุบลให้เป็น Jungle Park คือ การนำสวนสัตว์เข้ามาผสมผสานกับความสมบูรณ์ของป่าไม้ภายในพื้นที่ รวมถึงใช้การอนุรักษ์และหาประโยชน์จากสภาพผืนป่าแบบระมัดระวัง และรอบคอบ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพผืนป่าและลดการทำลายสภาพพื้นที่เดิมให้มากที่สุด อุทยานสัตว์ป่าอุบลราชธานี ยังนับว่าเป็นอุทยานสัตว์ป่าแห่งเดียวของไทย ที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมีความสมบูรณ์แบบป่าโปร่งธรรมชาติ ส่วนจัดแสดงได้ออกแบบด้านภูมิสถาปัตยกรรมกลมกลืนไปกับธรรมชาติ นักท่องเที่ยวสามารถชมสัตว์ป่าได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งแบ่งออกเป็นการจัดแสดงสัตว์แบบในกรงเลี้ยง และปล่อยแบบธรรมชาติ

3) สวนพฤกษศาสตร์ดงฟ้าห่วนเดิมมีชื่อว่าสวนพฤกษศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(ดงฟ้าห่วน) ได้รับการจัดตั้งเป็นสวนพฤกษศาสตร์ ลำดับที่ 5 ของประเทศไทย พ.ศ.2532 ซึ่งจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ

ประกอบด้วย ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง ป่าหามริมห้วย แปลงปลูกรวบรวมพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด และเรียนรู้อื่นๆ ที่น่าสนใจ บนพื้นที่ 1,563 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงฟ้าห่วน ครอบคลุมพื้นที่ 2 หมู่บ้าน คือบ้านหนองมะเขือ หมู่ที่ 17 และบ้านหนองบัว หมู่ที่ 13 ตำบลขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ซึ่งนักเรียน นักศึกษา ประชาชน และนักท่องเที่ยว สามารถเข้าไปเรียนรู้ และพักผ่อนหย่อนใจ หรือเข้าไปจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรม ลูกลือ เนตรนารี ได้ตามความเหมาะสม

6) **อุตสาหกรรม** ในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมประเภทเกษตรกรรม อุตสาหกรรมการขายปลีก อุตสาหกรรมประเภทการก่อสร้าง อุตสาหกรรมกิจการห้องพัก รีสอร์ท เป็นต้น

7) **การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ** ในพื้นที่มีร้านค้าอยู่เป็นจำนวนมากที่จดทะเบียนพาณิชย์เพื่อทำกิจการ และมีเพิ่มขึ้นทุกปี ประเภทธุรกิจที่จดทะเบียนสูงสุด คือ ร้านขายของชำ สินค้าเบ็ดเตล็ด วัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง วัสดุสำนักงาน ร้านจำหน่ายเครื่องเสียง อุปกรณ์แต่งรถ เป็นต้น

กลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลขามใหญ่ มีดังนี้

1. กลุ่มอาชีพพนักงานนวดแผนไทยเทศบาลตำบลขามใหญ่
2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านหนองมะนาว หมู่ 7 ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารจากกล้วยเผือก มัน เผือก เช่น กล้วยฉาบ กล้วยเบรคแตก
3. กลุ่มอาชีพสตรีบ้านด้ามพรำ ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง
4. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ไร้สารพิษ บ้านหนองหว้า หมู่ 9
5. กลุ่มเพาะเห็ด บ้านดอนกลาง หมู่ 25
6. กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านวนารมย์ หมู่ 23

8) **แรงงาน** ส่วนใหญ่เป็นแรงงานด้านเกษตร และแรงงานที่รับจ้างเป็นรายวัน

ที่มา : สำนักปลัด (ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564)

(7) ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

1) **การนับถือศาสนา** ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีศาสนสถาน 17 แห่ง คือ

1. วัดบ้านขามเทิง ตั้งอยู่บ้านขามใหญ่ หมู่ 1
2. วัดบ้านหนองเค็ง ตั้งอยู่บ้านหนองเค็ง หมู่ 2
3. วัดบ้านก้านเหลือง ตั้งอยู่บ้านก้านเหลือง หมู่ 3
4. ที่พักระดมบ่อเกลือ ตั้งอยู่บ้านก้านเหลือง หมู่ 3
5. ที่พักระดมป่าเขียวช่อม ตั้งอยู่บ้านก้านเหลือง หมู่ 3
6. วัดบ้านด้ามพรำ ตั้งอยู่บ้านด้ามพรำ หมู่ 4
7. วัดบ้านหนองมะนาว ตั้งอยู่บ้านหนองมะนาว หมู่ 7
8. วัดป่าแสงธรรม ตั้งอยู่บ้านหนองมะนาว หมู่ 7
9. วัดบ้านหัวคำ ตั้งอยู่บ้านหัวคำ หมู่ 8

10.วัดบ้านหนองหว้า	ตั้งอยู่บ้านหนองหว้า หมู่ 9
11.วัดป่าขามใหญ่	ตั้งอยู่บ้านขามใหญ่ หมู่ 10
12.วัดหนองปลาปาก	ตั้งอยู่บ้านหนองปลาปาก หมู่ 11
13.วัดดอนยาง	ตั้งอยู่บ้านดอนยาง หมู่ 12 (ที่พัทสงฆ์)
14.วัดเวฬุวนารมย์	ตั้งอยู่บ้านนาคำ หมู่ 15 (คณะธรรมยุติ)
15. วัดป่าดอนกลาง	ตั้งอยู่บ้านดอนกลาง หมู่ 18
16. วัดชัยรัตนอัมพะวัน	ตั้งอยู่บ้านนาอุดม หมู่ 19 (ที่พัทสงฆ์)
17. วัดป่าศรีโชคเมือง	ตั้งอยู่บ้านโชคเมือง หมู่ 22

2) ประเพณีและงานประจำปี

1. งานวันลอยกระทง (พ.ย.)
2. งานบุญกฐิน , ทอดผ้าป่า (ต.ค.-พ.ย.)
- 3) งานบุญคูณลาน (ม.ค.)
4. งานบุญข้าวจี (ก.พ.)
5. งานบุญผะเหวด , วันมาฆบูชา (มี.ค.)
6. งานบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน (เม.ย.)
7. เทศกาลมหาสงกรานต์ (เม.ย.)
8. งานบุญเลี้ยงปู่ตา , บุญบังไฟ (พ.ค.)
9. งานบุญเข้าวันพรรษา (ก.ค.)
- 10.งานบุญข้าวประดับดิน , บุญข้าวสาก (ส.ค.)
- 11.งานบุญออกพรรษา (ก.ย.)

ที่มา : กองการศึกษา (ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564)

3) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาล้าน

1. ด้านหมอปราหมณ์ หรือหมอสสูตร เป็นบุคคลที่เคารพนับถือของคนในชุมชน ทำหน้าที่ประกอบพิธีพราหมณ์ ได้แก่ พิธีสะเดาะเคราะห์บูชารับโชค พิธีขึ้นบ้านใหม่ พิธีบายศรีสู่ขวัญคู่บ่าวสาว และพิธีในงานบุญประจำปีของหมู่บ้าน เช่น เจริญชาวม บุญออก
2. ด้านหมอยาสมุนไพรแผนโบราณ เป็นผู้มีความรู้เรื่องยาสมุนไพร เพื่อการศึกษากระดูกหัก แก้แพ้พิษสัตว์ พิษ โรคสัตว์เลี้ยง ปวดตามข้อ ท้องอืด ท้องเฟ้อ เป็นไข้ ผิดสำแดง ไข้ป่า เป็นต้น
3. ด้านการเกษตร เกษตรอินทรีย์ไร้สารพิษ คือ คุณพ่อสีดา สายเบาะ หมู่ 9 บ้านหนองหว้า ตำบลขามใหญ่
4. ด้านงานฝีมือ คือ นายบรรพจน์ กุลแก้ว หมู่ 21 บ้านหัวดุน ศึกษาจากวิทยาลัยในวัง ช่างสิบหมู่ มีฝีมือในการทำกลองยาวจากไม้ขนุน กลึงไม้ กลึงเหล็ก
5. ด้านการทำพานบายศรี ชั้นหมากเบ็ง คือ นางวาริ แฝงบุญ หมู่ 3 บ้านก้านเหลือง
6. ด้านหมอลำกลอน คือ แม่อำนาจ แฝงงาม ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 7 มีความรู้ความสามารถในการร้อง การรำ การแต่งกลอนรำ

7. ด้านหนังสือ (หนังสือพิมพ์) โรงเรียนประชาสามัคคี ได้นำการละเล่นพื้นเมืองของภาคใต้มาผสมผสานเข้ากับดนตรีพื้นบ้านอีสาน

4) OTOP สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

1. ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง บ้านด้ามพร้าว หมู่ 4 เช่น ผลิตเป็นกล่องกระดาษทิชชู
2. ซออุจิว บ้านนาคำ หมู่ 15
3. เฟอร์นิเจอร์จากเศษไม้ เช่น ชั้นอเนกประสงค์ โต๊ะ เก้าอี้ บ้านนาคำ หมู่ 15
4. น้ำส้มควันไม้ บ้านหัวดุน หมู่ 21
5. ตะบองชีใต้ บ้านหนองบัว หมู่ 13 และ บ้านหนองมะเขือ หมู่ 17

ที่มา : สำนักปลัด (ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564)

(8) ทรัพยากรธรรมชาติ

1) **น้ำ** มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ ห้วย จำนวน 4 แห่ง คือ ห้วยสิม ห้วยคุ่ม ห้วยจระแม ห้วยวังนอง และ บึง หนอง จำนวน 22 แห่ง คือ หนองหัวลิง (หมู่1) หนองไผ่ หนองขอน หนองด้ามพร้าว หนองเต่า หนองมะนาว หนองหัวเสือ หนองพุก หนองผักแว่น หนองหนาด หนองพอก หนองแขวก หนองเชียงตา หนองคู หนองหัวลิง (หมู่9) หนองขาม หนองจำบ้าน บอเกลือ 2 บ่อ (หมู่10) หนองผือใหญ่ หนองบัว หนองสระดำ

2) **ป่าไม้** ในพื้นที่ตำบลขามใหญ่ มีเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงฟ้าห่วน หรือ เรียกว่า สวนพฤกษศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดงฟ้าห่วน) ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2527 มีพื้นที่ประมาณ 2,200 ไร่ พรรณไม้ส่วนใหญ่เป็นพรรณไม้ในป่าดิบแล้งแบบอินโดจีน พรรณไม้เด่น เป็นพืชวงศ์ยางยา (Dipterocarpaceae) หลายชนิด ที่สำคัญและขึ้นหนาแน่น ได้แก่ ยางนา กระบาก เหียง กราด พะยอม และมีชนิดที่หายาก 2 ชนิด คือ ตะเคียนใบใหญ่ (Hopea thorelii) และทะเลอก (Vatica philastreana)

3) **ภูเขา** ในพื้นที่ตำบลขามใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ไม่มีภูเขา

4) **ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** พื้นที่เป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมลำห้วย ดินเป็นดินร่วมปนทราย สภาพป่าเป็นป่าดิบแล้ง ผสมตั้งรังบางส่วน ระดับความสูง 130-137 เมตร ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ พรรณไม้ในป่าดิบแล้งแบบอินโดจีน พรรณไม้เด่น เป็นพืชวงศ์ยางยา (Dipterocarpaceae) หลายชนิด ที่สำคัญและขึ้นหนาแน่น ได้แก่ ยางนา กระบาก เหียง กราด พะยอม และมีชนิดที่หายาก 2 ชนิด คือ ตะเคียนใบใหญ่ (Hopea thorelii) และทะเลอก (Vatica philastreana) ซึ่งอยู่ในบริเวณสวนพฤกษศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดงฟ้าห่วน)

ที่มา : สำนักงานหอพรรณไม้ , กองช่าง (ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564)

(9) เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

1) **ข้อมูลด้านการเกษตร** ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ไม้ผล เป็นต้น

2) **ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร** แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ ห้วย จำนวน 4 แห่ง คือ ห้วยสิม ห้วยคุ่ม ห้วยจระแม ห้วยวังนอง และ บึง หนอง จำนวน 22 แห่ง คือ หนองหัวลิง (หมู่ 1) หนองไผ่

หนองขอน หนองด้ามพร้า หนองเต่า หนองมะนาว หนองหัวเสื่อ หนองพุก หนองผักแว่น หนองหนาด หนอง
พอก หนองแขวก หนองเชียงตา หนองคู หนองหัวลิง(หมู่9) หนองขาม หนองจ้าวบ้าน บอเกลือ 2 บ่อ (หมู่
10) หนองผือใหญ่ หนองบัว หนองสระดำ

3. ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค) ประชาชนในเขตตำบล
ขามใหญ่ มีแหล่งน้ำกินน้ำใช้จากการประปาส่วนภูมิภาค และจากประปาหมู่บ้าน รวมทั้งจากแหล่งน้ำ
ธรรมชาติ คือ ห้วย 4 แห่ง บึง หนอง 22 แห่ง

ที่มา : เกษตรอำเภอมืองอุบลราชธานี , กองช่าง (ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2564)